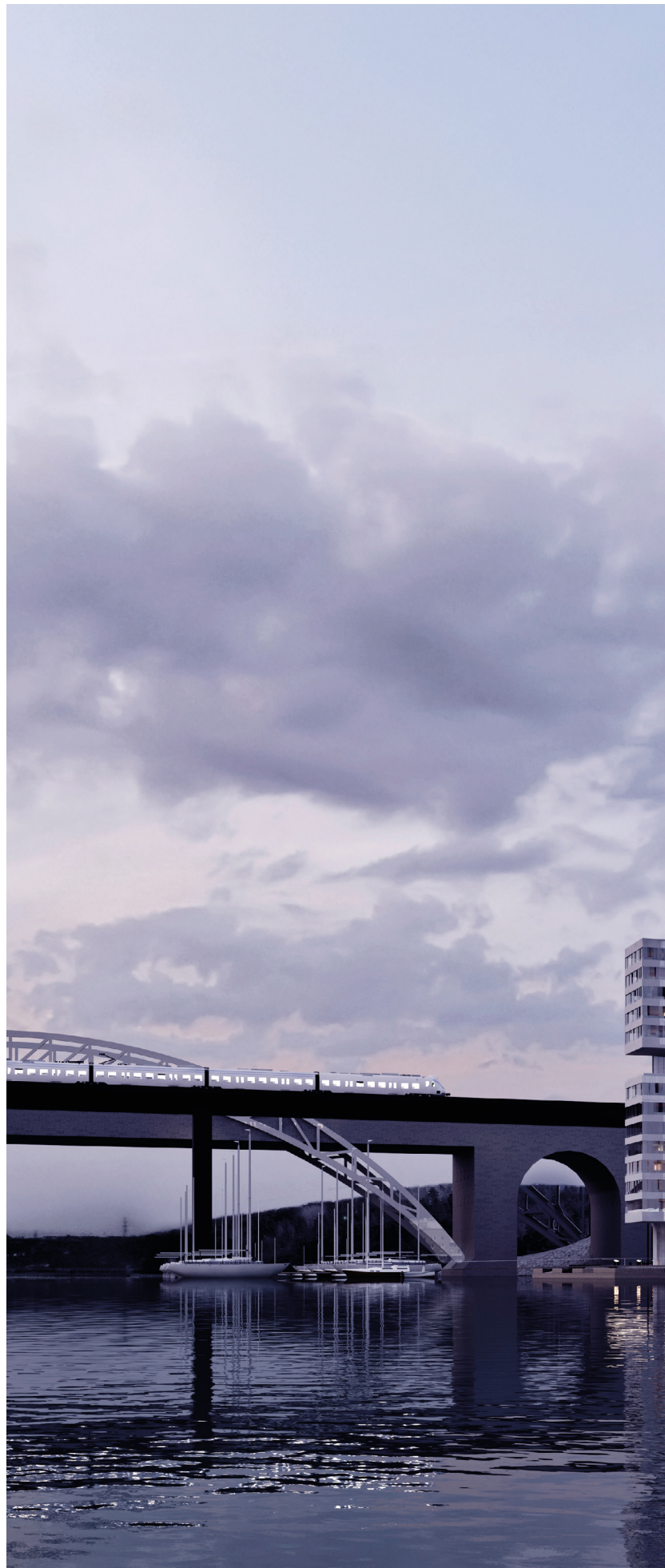

SKYHÖGT BOENDE

Det är något speciellt med de där höga husen – både de riktiga skyskraporna och de som är lite för låga för att kallas så. De sträcker sig fritt upp mot himlen och visar stolt upp sig för alla, både på nära och långt håll. Men hur påverkar egentligen skyskraporna våra städer och vårt boende? Vi tog en pratstund med arkitekterna **Gert Wingårdh, Magnus Månsson och Alessandro Ripellino**. Alla med höga hus i sina repertoarer.

AV CAMILLA RANDERZ CEVUNG FOTO WINGÅRDH ARKITEKTKONTOR, A RIPELLINO

MED SINA 26 våningar och sin spektakulära glastopp blir Kajplats 6, likt en fyr ute på vattnet, en synlig markör som syns på långt avstånd. Huset är byggt vid Liljeholmen i södra Stockholm och arkitektbyrån är Alessandro Ripellino Arkitekter.

ETT AV DE förslag som togs fram 2013 för Norra Djurgården och området runt Ropsten var denna skrapa, Stockholmsfyren. Med sina 187 meter skulle den, om den hade blivit byggd, blivit en av Stockholms högsta byggnader och tillsammans med Kaknästornet en markör för inloppet till Stockholms stad. Arkitektbyrå: Alessandro Ripellino Arkitekter.

INGEN HAR VÄL MISSAT att det pratas mycket om framtidens städer och om hur vi ska komma tillrätta med bostadsbristen. Det diskuteras både om nya städer och förtätning av de befintliga. Om att bygga nya höga hus som förändrar stadsbilden och som i framtiden förhoppningsvis kommer att bli klassiska landmärken. Även om de flesta höga hus som planeras i Sverige inte kommer att hamna på internationell skyskrapenivå, kommer vi framöver ändå att få se betydligt fler höga byggnader än tidigare. Men varför ser vi så många projekt med höga hus i Sverige just nu?

– Jag tror att det finns tre olika anledningar. Det har varit högkonjunktur här i Sverige nu under flera år och det banar väg för mer spektakulära byggprojekt, som riktigt höga hus. Det finns även inom stadsplaneringen en manifesteringsönskan att bygga högt, samtidigt som det idag finns ett analytiskt tankande på ett helt annat sätt än tidigare. Man analyserar hur mycket folk som behöver vara på en viss yta för att ett rikt och öppet gatuliv med affärer och restauranger ska bära sig, berättar arkitekt

Magnus Månsson.

ATT STÄDERNA under de senaste decennierna blivit mer populära platser att bo på spelar in, tycker arkitekt Gert Wingårdh.

– Våra städer växer och många vill bo där idag, det gör att höga hus har blivit attraktiva att bygga. Man vill även utnyttja den infrastruktur som redan finns och som inte är helt utnyttjad, då platsar skyskrapor bra. Den globaliserade världen vi idag lever i har också medfört att det är fler som vet hur internationella städer ser ut och som har upplevt hur det är att bo och arbeta i skyskrapor. Jag tror att det har medfört att tröskeln för att bygga riktigt höga hus i Sverige har sänkts.

Höga hus passar bra även i mindre städer, menar arkitekt Alessandro Ripellino, och fortsätter:

– Jag tycker att slanka höga hus passar utmärkt i den svenska staden. Det är en perfekt byggnad när man vill koncentrera bostäder

SOM NORDEUROPAs högsta hotell står Victoria Tower med skinande rätt ute i Kista, i norra Stockholm. Arkitektbyrå: Wingårdhs Arkitektkontor.

”Högre hus kräver en
genomtänkt placering som inte
skuggar omgivningarna negativt”

KAJEN 4 HAR med sin speciella form gett Årstadalshamnen, i södra Stockholm, sitt alldeles eget landmärke. I kaxig svart aluminiumplåt sträcker den sig med sina 24 våningar mot himlen. Arkitektbyrå: Wingårdhs Arkitektkontor.

MED SINA 245 meter och rena arkitektoniska uttryck som avslutas med en twist, kommer Karlatornet att ge Göteborg något att snacka om när det står klart. Karlatornet, som blir Nordens högsta byggnad, byggs i nya stadsdelen Lindholmen och är ritad av arkitektbyrån Skidmore, Owings & Merrill.

där det finns kollektivtrafik och närhet till grönska och rekreation. Alla vill idag skapa en tät stad. Det är viktigt för oss arkitekter, stadsbyggare och medborgare, som en kontrast till modernismen och bilismens tid då vi rev, flyttade ut och byggde stora motorvägar som förfulade. Nu vill vi ha en stad där det är nära till mycket, en trygg stad med en upplevelserik miljö. Då är höga hus ett sätt av flera att nå dit.

Att höga hus har blivit en statussymbol är tydligt i flera internationella städer, främst i Asien och USA, där högst är bäst. Där finns det en klar kapplöpning om vem som har den högsta byggnaden, och just nu toppar Dubai tävlingen med Burj Khalifa på 828 meter och som god tvåa kommer Shanghai Tower i Kina in med sina 632 meter. Där är en tydlig trend att man bygger många skyskrapor i kluster.

– Jag hoppas verkligen inte att vi kommer att se samma trend här i Sverige som finns i Mellanöstern och Asien, där löjligt tråkiga skyskrapor byggs på rad. Jag tycker att vi gör det mycket snyggare i Europa, säger Gert Wingårdh.

INTE HELLER ALESSANDRO Ripellino gillar när det byggs flera höga hus bredvid varandra.

– Jag tycker mycket om att Sverige hänger ihop med Europa när det kommer till stadsplanering. Även om det skiljer en del mellan de europeiska städerna, som till exempel London och Paris. Paris har valt att lägga de riktigt höga husen utanför stadskärnan medan London, med ett liberalare synsätt, byggt flera skyskrapor i city. Vi är nog mer lika Paris när det kommer till var vi placerar ut de höga husen, säger Alessandro Ripellino.

Men att bara låta skyskraporna ta plats ➤

Högsta husen i Sverige

Turning Torso, Malmö, 190 meter.

Kista Torn, Kista, Stockholm, 120 meter.

Victoria Tower, Kista, Stockholm, 118,7 meter.

Gothia East Tower, det högsta tornet av tre är 100 meter.

Under byggnation/planering

Karlartornet i Göteborg, 245 meter.

Tellus Tower i Stockholm, de två tornens planeringshöjd 237/177 meter.

Norra Tornen, Stockholm, 120/104 meter.

Point Hyllie, Malmö, 110 meter.

TANKEN ÄR ATT när de två tornen i Tellus Tower-projektet står klara vid Telefonplan i Stockholm så ska det på tornens översta våningar, finnas soldäck, pool och relax. Med sin helglasade fasad kommer tornen att erbjuda en vacker utsikt, både från insidan och utsidan. Arkitektbyrå är Wingårdhs Arkitektkontor.

”Nu vill vi ha en stad där det är nära till mycket, en trygg stad med en upplevelserik miljö. Då är höga hus ett sätt av flera att nå dit”

utanför själva stadskärnan tycker Magnus Månsson är fel.

– Det finns väldigt många vackra europeiska städer som man inte ska röra för mycket, men jag tycker inte heller att man kan utesluta en viss byggnadstyp i dagens städer. Varför ska exempelvis kyrkspiror dominera stadsbilden på höjden, som det gör i många svenska städer, när vi är ett sekulärt land, kanske ett torn med en mångfald av människor som bor där är bättre som landmärke? Jag tycker också att det är viktigt att de höga husen byggs som en aktiv del i stadsbyggnadsarbetet, det är en av de viktigaste frågorna för politiker och tjänstemän. Vill man medverka till var de höga byggnaderna ska byggas behövs en samlad stadsplanering. Det är något jag tycker saknas idag.

ATT HÖGA HUS verkligen ger en identitet till sin plats, håller alla med om. De blir tydliga riktmärken som man ser på långt håll och som kan vara till hjälp när man ska ta sig

till olika delar av staden. Samtidigt som de påverkar sin omgivning.

– Högre hus kräver en genomtänkt placering som inte skuggar omgivningarna negativt. När byggnaderna är höga är det viktigt att de är slanka, så att skuggan rör sig snabbt förbi de byggnader de skymmer. Det krävs en högre grad av skicklighet och design för att göra höga hus, menar Alessandro Ripellino.

Gert Wingårdh håller med om att det är viktigt att det ställs höga krav.

– Jag ser snarare arkitektoniska risker än fördelar med skyskrapor, då de så tydligt syns och dominerar sin omgivning. Därför är det viktigt att ställa höga estetiska krav när de ska byggas. När det blir rätt är skönheten hos de höga husen just de vertikala dimensionerna och slankheten. En fördel med höga hus är förstås också den höga höjden. Det har alltid funnits en trygghet i att söka en hög position, som ger en god utsikt. Det är något i vår reptilhjärna som gör att det känns tryggt att bo högt upp. ●